

ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПОМИЛКОВИХ ДІЙ У ПОЖЕЖНО-ПРИКЛАДНОМУ СПОРТІ

Статтю присвячено теоретичним дослідженням помилкових дій у спортивній діяльності, а також виникнення помилкових дій у пожежно-прикладному спорті через психологічні детермінанти.

Ключові слова: помилкові дії, особистісний фактор, психологічні передумови, психологічні детермінанти, спортсмен пожежно-прикладного спорту.

Статья посвящена теоретическим исследованиям ошибочных действий в спортивной деятельности, а также возникновению ошибочных действий в пожарно-прикладном спорте вследствие психологических детерминант.

Ключевые слова: ошибочные действия, личностный фактор, психологические предпосылки, психологические детерминанты, спортсмен пожарно-прикладного спорта.

Постановка проблеми. Професійно-службова діяльність персоналу Державної служби з надзвичайних ситуацій України (ДСНС), що безпосередньо залучається до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, характеризується високим фізичним навантаженням та психічним напруженням. Пожежні-рятувальники ДСНС виконують завдання в умовах дії вогню та задимленості, на висоті, керують при цьому складною технікою, пересуваються по місцевості з подоланням різних штучних та природних перешкод. Крім того, в умовах сучасного стрімкого розвитку технологій та виробництва, все частіше виникають складні надзвичайні ситуації техногенного характеру та природного характеру, і як наслідок зростають вимоги до підготовки персоналу ДСНС, які залучаються до ліквідації наслідків цих надзвичайних ситуацій. Якісне та безпомилкове виконання ними професійно-службових завдань потребує висококласної спеціальної фізичної підготовки, яке досягається завдяки тренуванням.

І не випадково, що базою спеціальної фізичної підготовки для пожежних-рятувальників є саме пожежно-прикладний спорт. Досягнення у цьому спорті обумовлюють розвиток та формування професійно-важливих якостей, тобто психологічних властивостей рятувальника, які забезпечують його стійкість до впливу певних несприятливих факторів професійно-службової діяльності, зумовлюючи безпомилковість виконання поставленого завдання.

Дослідженню феномену «помилкової дії», «дія в екстремальному виді спорту», «помилка спортсмена», «особистісний фактор» у спорті, присвячена величезна кількість літератури.

Проте, досліджень вищезазначеного феномену, який притаманний спортсменам,

що займаються професійно-прикладними видами спорту (таких як, пожежно-прикладний спорт) на сьогоднішній момент виявлене вкрай мало, хоча деякі автори досить обґрунтовано їх розглядали [1; 3; 6; 7].

Оскільки пожежно-прикладний спорт (ППС) – це відомчий спорт, відповідно він являється екстремальним видом спорту, тож контингент, що ним займається досить специфічний, тобто ним займаються суто спортсмени, що проходять службу в підрозділах ДСНС України. Відповідно головним мотивом спортсменів ППС є вдосконалення людських можливостей та розвиток навичок й вмінь щодо порятунку людей та матеріальних цінностей від пожеж та дії інших надзвичайних ситуацій. Цей мотив цілком співпадає із професійними мотивами пожежних-рятувальників, що і відрізняє ППС від інших, споріднених за технічною складовою видів спорту.

Виявлення психологічних резервів та напрямів оптимізації спортивної діяльності спортсмена пожежно-прикладного спорту є необхідною умовою підвищення ефективності діяльності пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС України.

Аналіз останніх досліджень. Проблема надійності (безпомилковості) виконання завдань спеціалістів екстремального профілю має достатньо розроблені теоретичні основи та практичні результати, завдяки дослідженням В.А. Бодрова, Г.М. Зараківського, Є.О. Клімова, М.А. Котіка, М.С. Корольчука, Д.В. Лебедева, Б.Ф. Ломова, О. Р. Малхазова, В.Д. Небиліцина, К.К. Платонова, В.А. Пономаренка, Г.В. Суходольського [2; 3; 4], а також зарубіжних авторів J.W. Altman, J. Reason [8; 9] тощо, але все ж її не можна вважати вирішеною.

Предметом досліджень в галузі успішності виступів на змаганнях,

безпомилковості та ефективності діяльності в спорті, у тому числі й екстремальному, у нашому дослідженні стали теоретичні основи та практичні результати розроблені В.І. Вороновою, Е.П. Ільїним, М.Д. Левітовим, А.Ц. Пуні, А.В. Родіоновим, В.Ф. Соповим, Ю.Е. Сосновніковою, [7] й ін.; а також готовність спортсмена до змагання – В.А. Алаторцевим, А.Д. Гашошкіним, Р.М. Загайновим, А.А. Лалаяном, Г.Е. Леевіком, В.Л. Маріщук, Л.С. Нерсесяном, А.Ц. Пуні, О.А. Черніковою [1; 5; 6].

Постановка завдання. Метою даної статті є науково-теоретичний аналіз поняття «помилкова дія» спортсмена, а також описані деякі психологічні передумови виникнення помилкових дій у пожежно-прикладному спорті.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день проблема помилкової діяльності є предметом багатьох наукових психологічних дисциплін таких як інженерна психологія, психологія діяльності в особливих умовах та не є виключенням психологія спорту, особливо екстремальних видів, де ціна помилки може коштувати спортсмену життя.

Під помилковою дією у сучасній науці розуміють елемент діяльності, що порушує її цілеспрямоване протікання й призводить до небажаного для діючої особи результату [2; 3]. Інакше кажучи, помилкова дія не пов'язана із припиненням або тимчасовим перериванням діяльності. У загальному плані, це можуть бути помилки при сприйманні інформації, ухваленні рішення, реалізації регулюючих впливів. В основі помилкових дій завжди лежить неправильне, несвоєчасне або неповне виконання операцій [4].

Під помилкою спортсмена ми розуміємо вчинену ним дію, що призвела до відхилення керованих параметрів спортивної діяльності за припустимі межі або заборонено правилами змагань, що її регламентують. Ціна припущеної помилки спортсмена може перешкоджати досягненню спортивного результату та призводити до травматизму або загибелі спортсмена [1; 5; 6]. Види та частота помилкових дій спортсмена залежать від структури конкретного виду спорту (його змісту, умов, організації), так й від індивідуальних антропологічних, фізичних та психологічних характеристик спортсмена [1].

Незважаючи на те, що «помилкова дія» включається як причина більшості подій, у ряді спеціальних досліджень наводяться вагомі аргументи за те, що навіть небезпечні дії людини та їхні небажані результати є скоріше наслідками, а не причинами події.

Вони є продуктом ланцюга подій, в якому фактори, які сприяють чисто психологічно, часто бувають останніми й такими, що найменш піддаються керуванню елементами несприятливих наслідків [3; 4].

Із самого поняття «помилка» випливає, що до її основних класифікаційних ознак можна віднести: загальні, зовнішні, внутрішні ознаки, наслідки, причини, оцінку й рекомендації щодо профілактики помилки.

У групу «загальні ознаки помилок» слід віднести такі ознаки, що характеризують появу помилки, як: встановлення факту помилки, ступінь прояву, виявленість, типовість, очікуваність, повторюваність. Ця група характеризує переважно динаміку помилки.

За ступенем і формою прояву помилки можуть бути для спортсмена явними або прихованими залежно від того, впливає або не впливає помилка на дану дію та її результати. За ознакою виявлення виділяють помічені й непомічені помилки.

З імовірністю появи помилок пов'язані ознаки «типовість» й «очікуваність». *Типовість* помилок визначається частотою їхньої появи для достатньої вибірки спортсменів і їхніх помилок. За даною ознакою помилки поділяються на типові й нетипові (рідкі).

За швидкістю виникнення помилки можна розділити на раптові й поступові. Дана ознака є більш реальною для відмов технічних систем (висувна драбина, штурмова драбина, мотопомпа, вогнегасник, спорядження, екіпіровка спортсмена тощо), параметри яких контролюються більш чітко.

За ознакою несподіваності помилки підрозділяються на очікувані й несподівані. Ознака несподіваності при достатній вибірці переходить в ознаку типовості.

Крім того, *за імовірнісною ознакою* помилки поділяються на постійні й перемінні. Такий підхід може широко застосовуватися при визначенні точності зняття показань із вимірювальних приладів, купчастості при стрільбі по цілі й буде дуже важливим при кількісній характеристиці помилок [4].

Зовнішні ознаки помилок характеризують особливості прояву помилки в зовнішній структурі спортивної діяльності й є вихідними (базовими) для аналізу помилок. Це найбільш простий і звичний клас ознак. Представляється, що в нього можна включити ознаки, пов'язані з видом спорту, фактом помилки, місцем і часом прояву помилки.

До зовнішніх ознак помилок також належать якісні й кількісні ознаки.

Якісними помилками є порушення плану й способів дій, їхньої послідовності, періодичності та ін. У пожежно-прикладному спорті можна виділити такі види вправ, де допущення такого виду помилок може призвести до порушення безпеки (вітальні помилки). Наприклад, підйом по штурмовій драбині у вікно четвертого поверху навчальної вежі та підйом по висувній трьох колінній драбині у вікно третього поверху навчальної вежі (виконання з партнером).

Кількісні помилки проявляються при порушенні концентрації та перемикаємості уваги, тощо. Допущення такого виду помилок може призвести до порушень, що тягнуть за собою призначення виконання спортивної вправи. Наприклад, на усіх видах спортивних вправ це пізній старт, при знятті висувної драбини з пожежного автомобіля це прийом спортсменом драбини, що висувається на швидкості, при виконанні бойового розгортання - це невірний вибір, переплутування у захваті пожежних рукавів тощо (виконується 6-ма спортсменами одночасно).

Якісні й кількісні помилки утворюють групу *операціональних помилок*. До них відносяться: зменшення числа складових змагального процесу, пропуск складових; введення зайвих складових; непередбачувані, безцільні, мимовільні, імпульсивні дії, непотрібне стереотипне повторення дій; перекручування дій; зміна плану дій, порушення послідовності дій (переплутування, невірний вибір, перестановки й ін.); помилки уваги, помилки в прогнозуванні, помилки, що залежать від недотримання запропонованих просторових, часових, точнісних й інших показників дій, рухів.

На наш погляд, операціональна ознака не повністю характеризує зовнішні ознаки помилок спортсмена й не дозволяє зробити достатньо об'єктивний аналіз, якщо не враховується предмет діяльності, звертання до нього, зміна його стану.

Внутрішня діяльність людини (процес, сутність, зміст діяльності) нерозривно пов'язана із зовнішньою (форма, результат) і виявляється через неї. Розподіл ознак помилок на зовнішні і внутрішні має умовний характер. Але виявлення внутрішніх ознак помилок за їхньою сутністю, психічним змістом дозволяє глибше проникнути у природу помилок, не зупинятися при їхньому аналізі лише на видимій, зовнішній стороні [2; 4; 6].

Місце помилки у внутрішній структурі

спортивної діяльності визначається її етапами, компонентами психологічної структури діяльності, дій, до яких, наприклад, належать: мотив, мета, сприйняття й оцінка поточної інформації, антиципація, ухвалення рішення, програмування (планування), виконання, контроль, оцінка й корекція.

Помилки можуть розглядатися залежно від психологічного рівня: помилки на рівні особистості й на рівні пізнавальних процесів.

Помилки на рівні особистості пов'язані з особливостями спрямованості, темпераменту, характеру, здібностей, емоційно-вольової сфери особистості. Зокрема помилки, пов'язані зі спрямованістю особистості, можуть проявлятися в порушенні мотивації до професійної діяльності, у зміні цілі діяльності, дій, зниженні установок на виконання конкретного завдання.

Спортсмен може не знати про те, чи допускає він помилку або ні, не усвідомлювати її, або усвідомити вже після здійснення, через певний часовий проміжок (декілька секунд). У цьому зв'язку помилки можуть поділятися на *неусвідомлені й усвідомлені*. Інший характер носять помилки, які визначаються свідомою установкою на її здійснення з метою, наприклад, запобігання аварійній (екстремальній) ситуації. Їх можна назвати *навмисними, цілеспрямованими*.

Помилки пізнавальних психічних процесів можуть бути розділені за видами чуттєвого й логічного (раціонального) пізнання. Так, наприклад, помилки відчуттів виявляються за зміни їхніх порогів. Помилки у сприйнятті простору, часу, руху, послідовності, періодичності й тривалості явищ, сприйняття простих і складних об'єктів виявляються за специфічними для них показниками. Помилки пам'яті можна розділити відповідно до видів і процесів пам'яті. Помилки мислення визначаються видами, формами й процесами мислення. Помилки уваги визначаються видами уваги та її властивостями (перемикавання, розподіл, стійкість й та ін.).

Помилки психомоторики (статичні, динамічні, складно-координовані дії) зводяться до помилок рухів і визначаються їхніми показниками.

За нашим переконанням, виникнення помилок є, як правило, наслідком ряду обставин, які можна розглядати як їхні причини.

Представники інженерної психології досить ґрунтовно розглядали поняття помилки та розподілили її на «випадкові» і «закономірні», а також їхнє співвідношення із

причинами аварійних ситуацій, пов'язаними з індивідуальними особливостями на прикладі оператора – «особистісним фактором» [2; 4].

Спроба пояснення причин помилок лише з позицій «особистісного фактора», на наш погляд, не дозволяє передбачити заздалегідь або пояснити виникнення багатьох помилкових дій у пожежно-прикладному спорті, які належать до категорії випадкових помилок. Їх поява, як правило, обумовлюється цілим рядом несприятливих обставин, між якими важко встановити якийсь зв'язок.

Причиною випадкових помилок можуть бути:

✓ коливання уваги, пропуски стартових сигналів, переплутування щаблів на драбинах, пожежних рукавів й інші, часом не дуже серйозні порушення, які не призводять до необоротних серйозних наслідків, іноді залишаються непоміченими або не піддаються оперативному виправленню. Але при встановленні причини непередбаченої, випадкової помилки вона дійсно може переходити в категорію закономірної помилки.

Помилки, які можуть бути передбачені й тим більше виявлені, а їх причини – встановлені, відносяться до категорії закономірних помилок.

Походження закономірних помилок пов'язане з: несприятливими індивідуально-психологічними, фізичними або професійно-важливими якостями спортсмена, невідповідністю вимог спортивного пожежно-технічного озброєння і умов діяльності його функціональним можливостям.

Таким чином, випадковими й закономірними помилками можуть бути однакові за проявом, наслідками і зовнішньою структурою помилки, які, натомість, виникають з різних причин. До того ж вони можуть виникати на різних рівнях макроструктури діяльності.

Як причини виникнення помилкових дій професіонала у сучасній психологічній науці також розглядаються [2; 4]:

– *емоції*, що асоціюються з конкретною подією, професійною ситуацією, професійним завданням;

– *невизначеність інформації*, якщо її не вистачає для оцінки ситуації;

– *значущість події*.

У пожежно-прикладному спорті всі перелічені фактори можуть виникати при попередньому негативному досвіді виступу на змаганнях або ж відсутності виступів

високого рівня. В залежності від індивідуально-психологічних характеристик спортсмена, від досвіду й спортивної кваліфікації спортсмена, умов змагань, взаємовідносин із командою, тренером та сім'єю рівні змагальні умови по різному впливають на спортсменів. Тому і психологічні детермінанти помилкових дій у спортсменів будуть різнитися.

Однією з небагатьох, по суті психологічних, є класифікація помилок фахівця за ступенем їх навмисності, запропонована М.А. Котіком [2]. У самому загальному плані автором виділяються дві групи помилок – навмисні й ненавмисні, а в кожній із груп – окремі їхні різновиди.

Помилки, що здійснюються ненавмисно, зумовлені наступними причинами:

1) *зовнішніми* – через ергономічні недоліки засобів, умов й організації діяльності (пожежно-технічне озброєння, умови організації змагань тощо);

2) *внутрішніми* – через вади власних можливостей (спортивно-професійна непридатність, недостатня підготовленість, порушення функціонального стану й психічних процесів), через невикористання власних можливостей (недооцінка значущості змагань, втрата віри у свої можливості, мотивації тощо).

З проведеного аналізу існуючих на сьогодні у психологічній науці підходів щодо розгляду даного питання ми не знайшли інших досліджень, окрім дослідження М.А. Котіка [2], який і виділив декілька причин виникнення навмисних (свідомо чинених) помилок, деякі з них можна віднести до категорії спортсменів пожежно-прикладного спорту, а саме:

1) *під впливом внутрішніх конфліктів* – наприклад, між вигодою або зручністю й безпекою («зіркова хвороба», непрофесіоналізм);

2) *у пошуках інтересу на змаганнях* (наприклад, навмисне ускладнення поточних завдань висококваліфікованим фахівцем для професійного самоствердження й відходу від звичних, освоєних прийомів їхнього вирішення);

3) *для покарання кривдника* (наприклад, навмисний учинок з несприятливим результатом для «покарання» тренера або членів команди);

4) *у порятунк* – порушення правил безпеки для запобігання більш серйозному порушенню.

У наведеному переліку причин навмисно допущених помилок звертає на

себе увагу, з одного боку, начебто очевидність безпосереднього джерела помилок, пов'язаного (при поверхневому аналізі) з безвідповідальністю, недисциплінованістю тощо. Але, з іншого боку, при більш глибокому аналізі видно, що причини помилок швидше за все полягають у серйозних переживаннях, стані незадоволеності, недостатньої усвідомленості значення й небезпеки ситуації, за якими стоять свої об'єктивні обставини.

У цьому зв'язку викликає інтерес класифікація помилок, яку було розроблено J.W. Altman [8], що базується на чотирьох ознаках:

1. *зміст діяльності* (помилки у протіканні різних психічних процесів з урахуванням особливостей поведінки людини, погано спланована виконавцем робота, недостатній самоконтроль у її процесі, порушення Правил змагань);

2. *умови її реалізації* (включає *н'ять факторів*: можливість виявлення помилки, усунення помилки або її наслідків, значущість помилки (наслідку), несприятливі умови навколишнього середовища (фізичні, психологічні й організаційні фактори), непередбачені обставини);

3. *індивідуальність* (встановлення взаємозв'язку між помилками й індивідуальними характеристиками людини (мотивація, інтереси, особливості характеру, здібності, освіта, досвід, вік, стать);

4. *коригувальні дії* (*попередження помилок*). Визначає основні шляхи попередження помилок і включає автоматизацію найбільш помилкових дій, удосконалювання зворотного зв'язку для передачі інформації про помилки та їхні наслідки, психологічну підготовку до безпомилкової роботи, удосконалювання спортивного професійного відбору [2; 4].

На сьогодні існує цілий ряд підходів до класифікації помилок у професійній діяльності фахівця. Як провідні класифікаційні ознаки пропонується враховувати ступінь впливу помилок на роботу системи «людина-машина», зв'язок з окремими психічними процесами керуючої діяльності, характер порушень при виконанні керуючих дій [4] та ін.

Таким чином, при класифікації помилок дослідники орієнтуються, як правило, на основні ознаки комплексного поняття помилки: *причина виникнення, форма прояву, ступінь виразності, наслідки впливу*. Велика увага у класифікаціях, особливо прикладного

характеру, приділяється зовнішнім ознакам функціонування системи.

У групі класифікаційних ознак причин помилок особливу складність представляє визначення психологічних і психофізіологічних характеристик функціонування фахівця.

Особливої уваги заслуговує підхід до класифікації помилок з погляду відображення процесу й розвитку помилки. Відповідно до поглядів Дж. Альтмана, В. Синглтона, Ю.Ф. Гуцина, можна виділити ряд критеріїв для розкриття цього класу ознак: «виконання» (виконане, невиконане, виконується) або «виконання-недогляд», «усунення-неусунення», «виявлення-невиявлення» помилки й інші. Ці критерії у сполученні із критерієм своєчасності дозволяють розкрити динаміку помилки в плані її відображення безвідносно до типів і видів дій [5; 6; 8].

Іншим важливим класом ознак помилки є оцінка її значущості суб'єктом, що ґрунтується на передумові можливості суб'єкта аналізувати помилку після її завершення. Проте така оцінка є однією з завершальних ланок в аналізі й спрямована на профілактику й запобігання помилці.

Технологічною й корисною для використання представляється нам класифікація помилкових дій на підставі їхньої стійкості. За цим критерієм можна виділити наступні помилкові дії: *випадкові, тимчасові, періодичні, стійкі, звичні*.

Випадкові помилкові дії є наслідком раптових, несподіваних перешкод у виконанні дії. Причиною таких помилок можуть бути нестійкість уваги, відсутність вольових якостей або мотивації до діяльності.

Тимчасові помилкові дії обумовлені незнанням порядку й правил виконання дії, відсутністю стійких навиків, переживанням дистресу, астенизацією, перевтомою, пов'язаними, наприклад, з незавершеним процесом освоєння діяльності, неадаптованістю до обстановки й ін.

Періодичні помилкові дії проявляються в конкретних ситуаціях професійної діяльності (у пожежно-прикладному спорті проявляється у різних його видах, а також при виконанні одного з елементів вправи), що викликають порушення психічної діяльності спортсмена під час спортивно-професійної діяльності. Їхньою причиною можуть бути емоційні травми, викликані фактом колись зробленої помилки, що породжують фобію повторити помилку знову й супроводжуються надмірним напруженням.

Стійкі помилки постійно проявляються в

конкретній дії. Такі помилки зустрічаються рідко, тому що за ними, як правило, ідуть організаційні рішення.

Звичні помилки виражаються в постійному виконанні яких-небудь дій іншим («не за правилами») способом. Вони до певного часу можуть не помічатися, ігноруватися, аж поки не «прориваються» серйозним збоєм у спільній діяльності.

З вищевикладеного випливає, що головними компонентами класифікації помилок є: факт наявності, місце прояву, час настання, причини виникнення, наслідки появи, заходи із запобігання або подолання. Основними групами ознак помилок є загальні ознаки (загальний опис факту), зовнішні ознаки (форма помилки), внутрішні ознаки (зміст помилки), наслідки, розвиток помилки, причини, оцінки помилки й рекомендації із запобігання помилкам.

Висновки. Таким чином, виходячи зі сказаного, під помилковими діями спортсменів пожежно-прикладного спорту ми розуміємо такий елемент спортивно-професійної діяльності, який порушує її

цілеспрямований перебіг і призводить до небажаного для спортсмена результату.

Викладена систематизація причин помилкових дій свідчить про те, що стосовно до спортивної (змагальної) діяльності спортсменів пожежно-прикладного спорту їхні передумови визначаються індивідуальними психологічними (психофізіологічними) особливостями суб'єкта дослідження й повинні або оцінюватися й ураховуватися під час спортивного професійного відбору та відбору відносно спортивної перспективи спортсмена, або формуватися, розвиватися у процесі їхньої підготовки. У той же час багато завдань й умови діяльності пред'являють підвищені, а іноді й непомірно високі вимоги до стану професійно значущих якостей не тільки конкретного суб'єкта (спортсмена), але й цілої команди. Тим самим причини помилок визначаються впливом на спортсменів зовнішніх факторів діяльності, не адекватних їхнім можливостям.

Література

1. **Воронова, В.І.** Психологія спорту: Навч. Посібник / Воронова В.І. - К.: Олімпійська література, 2007. – 298 с.
2. **Котик, М.А.** Природа ошибок человека-оператора / М.А. Котик, А.М. Емельянов. – М. : Транспорт, 1993. – 252 с.
3. **Лебедєв, Д. В.** Соціально-психологічні детермінанти помилкових дій у професійній діяльності фахівців водозахисних формувань аварійно-рятувальних підрозділів МНС України : дис. ... канд. психол. наук: 19.00.09 / Лебедєв Денис Валерійович. – Харків, 2008. – 293 с.
4. **Пономаренко, В.А.** Методологические основы изучения ошибочных действий человека / В.А. Пономаренко, Н.Д. Завалова – М. : Логос, 2007. – С. 430 - 438.
5. **Пуни, А.Ц.** Некоторые психологические вопросы готовности к соревнованиям в спорте / Пуни А.Ц. – Л.: ГДОИФК им. П.Ф. Лесгафта, 1973. – 267 с.
6. Психология спорта высших достижений / Под ред. А.В. Родионова. – М.: ФиС. 1979. – 144 с.
7. **Сопов, В.Ф.** Психічні стани в напруженій професійній діяльності: навч. посібник / В.Ф. Сопов. – М.: Трікста, 2005. – 128 с.
8. **Altman, J.W.** Classification of human error // Symposium on reliability of human performance in work. – New York, 1966. – P. 21 - 23.
9. **Reason, J.** Framework Models of Human Performance and Error: A Consumer Guide. Tasks, Errors, and Mental Models. / J. Reason – L.P. Goodstein, H.B. Andersen and S.E. Olsen, Taylor and Francis Ltd, 1988. – P. 81 – 83.

Krasnokutskiy M.I., postgraduate of research laboratory

PSYCHOLOGICAL PREDICTORS OF ERRONEOUS ACTIONS IN FIRE-APPLIED SPORT

This article is devoted to theoretical research activities in the false fire-applied sports. Author in error athlete understands that he committed the act that led to the rejection of controlled parameters sporting activity of bounds or prohibited competition rules that govern it. Price a mistake athlete may hinder the achievement of athletic performance and lead to injury or death of an athlete. Types and frequency of erroneous actions athlete depend on the structure of a particular sport (its content, conditions, organization), and so the individual anthropological, physical and psychological characteristics of athletes. So, erroneous actions athletes fire and applied sport is an element of professional sports activity that violates its purposeful course and leads to undesirable results for the athlete.

Keywords: wrongdoing personal factor, psychological conditions, psychological determinants, athlete fire-applied sports.